

УДК 658.167

А.І. Ковальов, проф., д-р екон. наук, О.В. Шелест, асп.

Одеський національний економічний університет

Про міжнародну практику використання методик аналізу фінансового стану підприємства для встановлення загрози та запобігання його банкрутства

Статтю присвячено порівняльній оцінці прикладних методик прогнозування банкрутства підприємств. Обґрунтовується доцільність проведення комплексної оцінки ймовірності банкрутства на основі розрахунків, що передбачають узагальнення показників фінансового становища, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, інтегральної рейтингової оцінки рівня господарювання на основі міжнародних стандартів фінансового обліку.

банкрутство, аналіз фінансового стану, міжнародні стандарти фінансового обліку

Актуальність теми дослідження. В сучасних економічних умовах встановлення загрози та прогнозування банкрутства здійснюється на основі використання комплексного аналізу економічного і фінансового стану діяльності суб'єктів господарювання. Методичне забезпечення фінансового аналізу є необхідним з міркувань здійснення ефективного управління діяльністю не лише окремої організації, але й галузі, регіону. При цьому проблема прогнозування банкрутства виникла в розвинених країнах відносно недавно. Перехід нашої країни до ринкової економіки також зробив актуальною антикризову оцінку фінансового стану господарюючих суб'єктів.

Постановка проблеми. В практиці фінансового аналізу останнім часом з'явилося достатньо велика кількість зарубіжних та вітчизняних методик. При цьому проблема визначення ознак неспроможності підприємства, хоча й вважається такою, що вирішена теоретично, з точки зору практики застосування залишається достатньо невизначеною та непридатною до беззастережного застосування.

Сучасний стан досліджень. Прогнозування банкрутства та розробка заходів щодо запобігання йому здійснюється на основі використання різних методик, підходів і методів. Вивченням актуальних проблем оцінки фінансового стану підприємства з цих позицій займалися відомі вітчизняні вчені, серед них: І.Бланк, В.Василенко, Г.Крамаренко, Л.Лігоненко, Є.Мних, А.М. Поддєрьогін, О.Терещенко, М.Чумаченко, Г.Швиданенко та ін. Засновниками досліджень фінансового стану підприємства та антикризових заходів управління ним вважають представників англо-американської школи (Р.Фоулка, Дж.Кеннона, Р.Сміта, Дж. Хоррігана). Серед інших знаних науковців, які приділили значну увагу цьому напрямку досліджень, слід виділити І.Балабанова, Л.Бернстайна, Ю.Брігхему, Л.Гапенські, Т.Карліна, П.Ковальова, В. Ковальова, Г.Савицьку, А.Шеремета та ін.

Методиками, що офіційно використовуються для проведення комплексного аналізу стану фінансово-господарської діяльності вітчизняних підприємств, а також є [1] та [2]. Серед інших затверджених методичних положень, а саме тих, що можуть бути застосовані на українських підприємствах на підставі високого ступеню

адаптованості до діючих на них чинних міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, в даний час можна виділити [3–9].

1) У відповідності до чинних норм [3], аналіз балансу підприємства здійснюється на підставі дослідження трьох основних показників: коефіцієнта поточної ліквідності, коефіцієнта забезпеченості власними коштами і коефіцієнта відновлення (втрати) платоспроможності. Структура такого балансу вважається незадовільною, якщо значення хоча б одного з перших двох показників є меншим від нормативного рівня. В цьому випадку визначається коефіцієнт відновлення платоспроможності. Якщо він набуває значення більше 1,0, то це свідчить про реальну можливість підприємства відновити свою платоспроможність, і навпаки. Аналіз фінансового стану неплатоспроможного підприємства проводиться у наступній послідовності: динаміка валюти балансу, структура активів і пасивів, джерела власних коштів, структура короткострокової кредиторської заборгованості, основні кошти та інші необоротні активи, структура оборотних коштів, результати фінансової діяльності.

2) В якості основних напрямків реформування підприємств, що опинились у фінансовій скруті, за інших рівних умов, у рекомендаціях [4] визначаються аналіз фінансово-господарської діяльності, ринкова оцінка активів, вироблення стратегії розвитку. Основним блоком при аналізі та прогнозуванні можливого банкрутства є стан реалізації на підприємстві обраної фінансової політики. Система коефіцієнтів складається з показників ліквідності, фінансової стійкості, інтенсивності використання ресурсів та ділової активності. У відповідності до значень даних показників здійснюється оцінка фінансового стану за градаціями шкали від “відмінно” до “незадовільно”. Остання свідчить про фінансову неспроможність підприємства.

3) В рамках методичних вказівок [5] використовуються показники, що характеризують різні аспекти економічної діяльності. Система показників включає загальні показники (K1, K2, K3); показники платоспроможності і фінансової стійкості (K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13); показники ефективності використання оборотного капіталу (ділової активності), прибутковості і фінансового результату (рентабельності) (K14, K15, K16, K17, K18, K19); показники ефективності використання необоротних капіталу та інвестиційної активності організації (K20, K21); показники виконання зобов'язань перед бюджетом та державними позабюджетними фондами (K22, K23, K24, K25, K26).

4) В рамках документу [6] арбітражний керуючий аналізує фінансовий стан боржника, його фінансову, операційну та інвестиційну діяльність, положення на товарних та інших ринках, беззбитковість виробництва, здійснює аналіз внутрішніх та зовнішніх умов діяльності, проводить оцінку системи коефіцієнтів: платоспроможності; фінансової стійкості; ділової активності боржника.

5) Ознакою фіктивного банкрутства згідно [7] є наявність у боржника можливості задовольнити вимоги кредиторів у повному обсязі. Визначення ознак проводиться у разі порушення провадження у справі про банкрутство за заявою боржника. Вони виявляються як протягом періоду, що передуює порушенню справи про банкрутство, так і в ході процедури банкрутства. Виявлення ознак здійснюється в два етапи. На першому проводиться аналіз значень і динаміки коефіцієнтів, що характеризують платоспроможність боржника. У разі встановлення на першому етапі істотного погіршення значень двох і більше коефіцієнтів здійснюється аналіз укладених угод боржника за період, що досліджується. За результатами аналізу значень і динаміки коефіцієнтів, що характеризують платоспроможність та його операцій, робиться один з наступних висновків: про наявність ознак фіктивного банкрутства, про відсутність таких ознак, про неможливість проведення перевірки наявності (відсутності) ознак за відсутності необхідних для проведення перевірки документів.

6). За методикою [8] проводиться угруповання підприємств у відповідності до ступеня загрози банкрутства на п'ять груп – від платоспроможних до об'єктів аналізу щодо яких арбітражним судом прийнято до розгляду заяву про визнання його банкрутом. Висновок робиться на основі вивчення динаміки двох показників – ступеня платоспроможності за поточними зобов'язаннями та коефіцієнта поточної ліквідності.

7). В рамках дослідження [9] здійснюється аналіз частки ринку і ринкового потенціалу підприємства, фінансовий стан якого досліджується.

Разом з тим, узагальнена класифікаційна модель напрямів аналізу ймовірності настання банкрутства, на наше переконання, мала би мати наступний вигляд:

- аналіз великої за обсягом системи показників (основних та допоміжних);
- аналіз обмеженого переліку ключових показників;
- аналіз синтетичних коефіцієнтів результативності діяльності;
- аналіз інтегральних показників в рамках дискримінантної, скорингової та факторної економіко-математичної моделі;
- аналіз інтегральних показників в рамках підсумкової рейтингової оцінки;
- матрична модель прогнозування;
- аналіз беззбитковості виробництва;
- вартісна модель аналізу (аналіз вартості бізнесу);
- інші методи аналізу.

Тому **мета дослідження** полягає у розробці пропозицій по створенню ефективної комплексної методики аналізу стану господарської діяльності підприємства, на якому виникла загроза банкрутства, що може бути покладена в основу розробки детального бізнес-плану запобігання та виходу з фінансової кризи.

Виклад основного матеріалу. Отже, як свідчить вивчення сучасного стану справ, в теорії та практиці прогнозування банкрутства використовуються формалізовані (кількісні) і неформалізовані (якісні) підходи.

Перші засновані на дослідженні відхилень від нормативного (економічно доцільного) рівня затвердженого переліку показників (таблиця 1), другі – на вивченні окремих характеристик, притаманних бізнесу, що розвивається у напрямку до банкрутства.

Якщо для оцінюваного підприємства притаманним є наявність таких характеристик, це слугує підставою для формулювання експертного висновку про наявність несприятливих тенденцій розвитку. На нашу думку, більш широкого застосування заслуговують комбіновані підходи, які ще не знайшли належного відображення в економічній літературі.

Основні показниками мають свідчити про потенційно можливі фінансові ускладнення, що підвищують ймовірність банкрутства в недалекому майбутньому, а саме: повторювані істотні втрати в статутній діяльності, що полягають у систематичному спаді виробництва, скорочення обсягів продажів та збитковості, наявність хронічної простроченої дебіторської та кредиторської заборгованості; низькі значення коефіцієнтів ліквідності і тенденції до їх зниження; збільшення до загрозливого рівня частки позикового капіталу в загальній його сумі; дефіцит власного оборотного капіталу; систематичне збільшення тривалості обороту капіталу, наявність наднормативних запасів сировини і готової продукції; використання нових джерел фінансових ресурсів на невигідних умовах; несприятливі зміни в портфелі замовлень; падіння ринкової вартості акцій підприємства; зниження ринкового та виробничого потенціалу та інші.

Допоміжними показниками доповнюють основні, відрізняючись від них тим, що їх несприятливі зміни не дають підстав розглядати поточний фінансовий стан як

критичний. Проте вони однозначно сигналізують про можливість різкого його погіршення в майбутньому при неприйнятті дієвих заходів. До них може бути віднесено: надмірну залежність підприємства від одного конкретного проекту, виду активу, ринку сировини або ринку збуту; втрата ключових контрагентів; недооцінка оновлення техніки та технології; втрата досвідчених працівників апарату управління; вимушені простой і неритмічна робота; неефективні довгострокові угоди; недостатність капітальних вкладень тощо.

Таблиця 1 – Економічно доцільні (нормативні) значення показників оцінки фінансового стану (ознак банкрутства) підприємства за офіційно діючими методиками

Показник		Методика			
		[1]	[2]	[10]	[7]
Показники ліквідності					
нормативні значення	Коефіцієнт поточної ліквідності	1,5	1,5 – 2,5	1,0 – 1,7	2,0
	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6 – 0,8	×	×	×
	Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	0,2 – 0,35	×	×	×
	Маневреність власних оборотних засобів	0 – 1	×	×	×
	Коефіцієнт покриття запасів	> 1	×	×	×
	Коефіцієнт фінансової автономії	0,5	>= 0,5	×	×
	Показники фінансової стійкості				
	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	> 0,5	×	×	×
	Коефіцієнт фінансової залежності	= 2	×	×	×
	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	> 0,1	×	×	×
економічно доцільні значення	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	< 0,5	×	×	×
	Коефіцієнт забезпечення власними засобами	0,1	×	×	×
	Показник фінансового лівериджу	< 0,25	×	×	×
	Коефіцієнт Бівера	> 0,2	×	×	×
	Показники оцінки фінансового стану підприємства				
	Коефіцієнт фінансової стійкості (частка боргових зобов'язань у власному капіталі, прийнятому за 1)	×	0,5 – 1,0	×	×
	Коефіцієнт інвестування	×	> 1,0	×	×
	Коефіцієнт маневрування	×	0,4 – 0,6	×	×
	Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом (частка власного оборотного капіталу в оборотних активах)	×	>= 0,5	0,1 – 0,3	2,0
	Коефіцієнт загальної ліквідності	×	> 1,0	×	×
	Рентабельність обороту, %	×	> 5,0	×	×
	Фондовіддача активів, грн.	×	> 4,0	×	×
	Рентабельність сукупного капіталу, %	×	> 10,0	×	×
	Рентабельність власного капіталу, %	×	> 10,0	×	×
	Коефіцієнт забезпечення фінансових зобов'язань активами	×	×	<= 0,85	×
	Коефіцієнт відновлення платоспроможності підприємства	×	×	×	+
	Коефіцієнт втрати платоспроможності	×	×	×	0,1

Прикладом аналізу обмеженого кола показників можуть служити вже згадані у таблиці 1 методики, які об'єднують показники коефіцієнта поточної ліквідності, коефіцієнта забезпеченості власними коштами і коефіцієнта відновлення (втрати)

платоспроможності.

Доцільно відзначити синтетичний коефіцієнт результативності діяльності А.Гіляровської та С.Паневіної [11]. Запропонований авторами підхід до оцінки фінансово-економічних результатів діяльності суб'єкту господарювання передбачає обґрунтування системи показників, їх класифікацію та розрахунок підсумкового синтетичного показника, на підставі якого і складається підсумковий звіт. Рейтингова оцінка, при цьому, повинна враховувати усі найважливіші параметри фінансової діяльності установи, відображати цільові стратегічні установки. Вихідні показники рейтингової оцінки об'єднуються в п'ять основних груп – якість активів, якість зобов'язань, рівень прийнятого ризику, структура фінансового результату, прибутковість діяльності. По кожній групі показників визначається синтетичний коефіцієнт, що дорівнює арифметичній сумі показників групи, зважених за визначеними коефіцієнтами значущості. Шляхом погодження підсумкових групових коефіцієнтів розраховується результативний (синтетичний) показник діяльності суб'єкту господарювання, що визначає його рейтинг. Зазначена методика носить універсальний характер і може бути застосована не тільки для банків, але і для комерційних організацій.

До загальновідомих моделей, що базуються на дослідженні інтегральних показників прогнозування можливого банкрутства, відносяться розробки: Комітету з узагальнення практики аудиту (Великобританія), модель платоспроможності Управління звітності Банку Франції, фірми Toyota, моделі Альтмана [12], Аргенті, Бівера, Вінакора і Смітіра, Депаляна, Дюпона, кредитного скоринга Дюрана, Епштейна [13], агенції [Ernst & Young](#) [14], Конана і Голдера, Лего, Лиса, Мервіна, Спрінгейта, Таффлера, Тішоу, Фітцпатріка, Фулмера, Харрігана, Хікмана, Чессера та інші. До цієї групи віднесено методи багатовимірного дискримінантного аналізу, скорингового аналізу, а також методи розрахунково-аналітичного та описового характеру, що дозволяють згрупувати підприємства за певними класами платоспроможності. Останні методи є перехідними між кількісними та якісними. Окремо зазначимо розрахунки комплексного показника рейтингової оцінки М.Баканова і А.Шеремета [15], а також комплексний показник рейтингової оцінки Є.Негашева і А.Шеремета [16].

Матричний метод аналізу господарської діяльності використовується в управлінні для узагальнюючої оцінки ефективності й інтенсивності роботи підприємства. В основі використання цього методу лежить концепція представлення бізнес-процесу як системи “вхід-вихід” за принципом ресурси–витрати–результати у вигляді матричної моделі. На вході відображаються ресурси і витрати, а на виході – результати діяльності у вартісній формі. Для побудови матриці використовується наступна система показників: нематеріальний капітал, основний капітал, оборотний капітал, фінансовий капітал, фонд оплати праці, середньооблікова чисельність персоналу, собівартість, балансовий прибуток, економічний прибуток, виручка, вартість бізнесу. За допомогою зазначених вихідних показників визначаються локальні прямі і зворотні показники ефективності (фондовіддача і фондомісткість та інші), блокові та інтегровані показники діяльності.

У теорії і практиці економічної діяльності організації важливе місце займає аналіз беззбитковості виробництва. Однак методика цього аналізу потребує подальшого вдосконалення. В рамках графічної моделі беззбитковості виробництва, крім точки беззбитковості, необхідно дослідити точки банкрутства, безприбуткової діяльності, мінімального розрахункового прибутку, повного розрахункового прибутку. Для зазначених точок на графіку доцільно, на нашу думку, проводити розрахунок ліквідаційної вартості, вартості чистих активів (власного капіталу), ринкової вартості майнового комплексу, ринкової вартості бізнесу в рамках традиційних підходів до

оцінки, ринкової вартості бізнесу в рамках стратегічного підходу до оцінки. Отримані в рамках такого аналізу результати можуть бути використані в подальшому при розробці бізнес-плану, до якого доцільно додати детальні обґрунтування рентабельності майбутнього виробництва інноваційної продукції.

Вартість відноситься до числа фундаментальних економічних категорій. У рамках концепції управління вартістю організації слід особливо виділити наступні концепції: А.Дамодарана [17], Т.Коллера, Д.Мурріна, Т.Коупленда, Д.Муррін [18], К.Уолша [19]. Проводячи економічний аналіз підприємства, що засновується на вартісній оцінці, слід зосередитись на показниках економічного прибутку, доданої вартості, ринкової вартості в рамках традиційних підходів (витратного, порівняльного або ринкового, доходного), ринкової вартості в рамках стратегічного підходу на основі моделей Баркера, Блека-Шоулза, Веста-Джонса, Гарман-Колхагена, Кокса-Росса-Рубінштейна, Маккаллока-Ольсена, Рейлі-Швейса, Ріда-Росса-Данліві-Шульмана-Браманте, Фішмена-Пратта-Гріффіта-Волсона [20].

Хоча основи методичного забезпечення економічного аналізу розроблені багато років тому, вони постійно удосконалюються, але не завжди дозволяють підготувати достатньо кваліфіковані рекомендації стосовно раціонального управління фінансовими ресурсами. Істотні недоліки діючої системи методичного забезпечення прогнозування можливого банкрутства організацій є наступними:

1. здійснюється, як правило, лише фінансовий, при цьому ігнорується економічний аналіз за комплексною методикою агрегованого аналізу основних факторів виробництва;
2. при аналізі, в основному, використовуються лише дані форм 1 і 2 бухгалтерської звітності, рідко використовуються інші форми, що містять значні аналітичними можливостями;
3. не проводиться комплексний системний факторний економічний аналіз;
4. внутрішній аналіз не завжди доповнюється зовнішнім;
5. слабкою є ув'язка методик розрахунку показників загрози банкрутства вітчизняних і зарубіжних авторів;
6. в рамках аналізу не завжди досліджуються всі сфери економічної діяльності підприємства (операційна, інвестиційна та фінансова);
7. в рамках аналізу не проводиться оцінка вартості бізнесу на основі принципів оціночного менеджменту;
8. при побудові графічної моделі беззбитковості виробництва без уваги залишаються точки банкрутства, безприбутковості, мінімального та повного розрахункового прибутку, розрахунок яких повинен доповнюватись ;
9. дослідження відповідних точок в графічній моделі беззбитковості не доповнюється аналізом відповідних різновидів вартостей (ліквідаційної в точці банкрутства, чистих активів в точці безприбуткової діяльності, ринкової вартості майнового комплексу підприємства в аналогічній точці, ринкової вартості бізнесу в рамках традиційних підходів до оцінки в точці мінімального розрахункового прибутку і ринкова вартість бізнесу в рамках стратегічного підходу до оцінки в точці повного розрахункового прибутку);
10. не повністю використовується інтегрована система інформаційного забезпечення комплексного аналізу (дані бухгалтерського, податкового, статистичного, управлінського обліку та звітності, маркетингова ринкова інформація, дані паспорту підприємства);
11. в системі інформаційного забезпечення прогнозування можливого банкрутства не враховується вартість інтелектуального капіталу;
12. не завжди здійснюється аудит вихідної інформації з метою підвищення

якості системи інформаційного забезпечення прогнозування банкрутства;

13. в розглянутих методиках аналізу показники згруповані методологічно невірно і часто кореспондують між собою;

14. аналіз інвестиційної привабливості підприємства не дає повного уявлення про його інноваційну діяльність;

15. не завжди визначається інтегральний показник господарської діяльності;

16. висновкам фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання повинен передувати соціально-економічний аналіз економіки країни, галузей та регіонів, тобто макроекономічний аналіз повинен передувати мікроаналізу;

17. не проводиться аналіз найкращого і найбільш ефективного використання наявних видів діючого і потенційного бізнесу;

18. слабо враховані особливості аналізу за умов проведення різних процедур банкрутства (фінансове оздоровлення, зовнішнє управління, конкурсне виробництво, мирова угода);

19. не достатньо враховані особливості галузевого аналізу;

20. не завжди здійснюється та використовується аналіз економічної доданої вартості;

21. інші методологічні та методичні недоліки.

Висновки. Таким чином, проведена порівняльна оцінка широкого спектру інтернаціональних підходів і методів прогнозування можливого банкрутства підприємств дозволяє зробити висновок про необхідність розробки комплексної методики економічного аналізу, яка б враховувала всі побажання та усувала відзначені недоліки. Ризикове використання широкої гами підходів і методів до аналітичної оцінки ймовірності банкрутства, відсутність єдиної методики не виключають, а навпаки, загострюють потребу у встановленні чітких кількісних критеріїв остаточної фінансової неспроможності. Перспективним напрямом вдосконалення описаних процедур є розробка та використання єдиної методики, що передбачає узагальнення показників фінансового становища, ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності, рентабельності, інтегральної рейтингової оцінки рівня господарювання.

Список літератури

1. Центральна спілка споживчих товариств України 28.07.2006 р. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємства. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=n0005626-06>.
2. Міністерство економіки України. Наказ від 19 січня 2006 року № 14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства. Із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства економіки України від 6 березня 2006 року № 81, від 26 жовтня 2010 року № 1361. Режим доступу: http://www.sdb.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=54419&cat_id=40574&ctime=1296741006312.
3. Методические положения по оценке финансового состояния предприятий и установлению неудовлетворительной структуры баланса, утвержденные распоряжением Федерального управления по делам о несостоятельности (банкротстве) РФ 31-р от 12.08.1994 г. (с изменениями от 12.09.1994 г.). Режим доступу: <http://1fin.ru/?id=259>.
4. Методические рекомендации по реформе предприятий (организаций), утвержденные приказом Министерства экономики Российской Федерации № 118 от 01.10.1997 г. Режим доступу: <http://www.lawbase.ru/content/view/7874/39/>.
5. Методические указания по проведению анализа финансового состояния организаций, утвержденные приказом Федеральной службы России по финансовому оздоровлению и банкротству № 16 от 23.01.2001 г. Режим доступу: <http://russia.bestpravo.ru/fed2001/data07/tex23738.htm>.
6. Правила проведения арбитражными управляющими финансового анализа, утвержденные

- постановлением Правительства Российской Федерации № 367 от 25.06.2003 г. Режим доступа: <http://www.rg.ru/bussines/docum/92.shtm>.
7. Временные правила проверки арбитражным управляющим наличия признаков фиктивного и преднамеренного банкротства, утвержденные постановлением Правительства Российской Федерации № 855 от 27.12.2004 г. Режим доступа: <http://www.rg.ru/2005/01/18/bankrotstvo-doc.html>.
 8. Методика проведения Федеральной налоговой службой учета и анализа финансового состояния и платежеспособности стратегических предприятий и организаций, утвержденная приказом Министерства экономического развития и торговли Российской Федерации № 104 от 21.04.2006 г. Режим доступа: <http://base.garant.ru/12147934/>.
 9. Порядок проведения анализа и оценки состояния конкурентной среды на товарном рынке, утвержденный приказом Федеральной антимонопольной службы России № 108 от 25.04.2006 г. Режим доступа: www.fas.gov.ru/legislative-acts/legislative-acts_50604.html.
 10. Постановление Министерства финансов Республики Беларусь, Министерства экономики Республики Беларусь и Министерства статистики и анализа Республики Беларусь от 14 мая 2004 г. №81/128/65 “Об утверждении Инструкции по анализу и контролю за финансовым состоянием и платежеспособностью субъектов предпринимательской деятельности”. Режим доступа: http://www.fas.gov.ru/legislative-acts/legislative-acts_50604.html.
 11. Комплексный анализ финансово-экономических результатов деятельности банка и его филиалов / Л.Гиляровская и С.Паневина. – СПб.: Питер, 2003. – 240 с.
 12. Altman, Edward I. (July, 2000). “Predicting Financial Distress of Companies”. Retrieved on September 4th, 2009 from <http://pages.stern.nyu.edu/~ealtman/Zscores.pdf>: 15–22.
 13. Epstein Barry J. Interpretation and Application of International Financial Reporting Standards – John Wiley & Sons, 2007. – P. 931. – ISBN 9780471798231.
 14. Ernst & Young. Применение МСФО. Generally Accepted Accounting Practice under International Financial Reporting Standards / Янина Петрова – М.: Юнайтед Пресс, 2010. – Т.1. – 3301с. – 2000 экз. – ISBN 978-5-904522-50-6.
 15. М.Баканов, А.Шеремет. Теория экономического анализа. Учебник. – 4-е изд., доп. и перераб. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 416 с.
 16. А.Шеремет, Е.Негашев. Методика финансового анализа деятельности коммерческих организаций. 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 208 с.
 17. Инвестиционная оценка. Инструменты и техника оценки любых активов (Investment Valuation. Tools and Techniques for Determining the Value of Any Asset) (Асват Дамодаран, 2008). – м.: Издательство: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 1344 с.
 18. Т.Коллер, Д.Мурин, Т.Коупленд, Д.Муррин. Стоимость компании. Оценка и управление. – М.: Олимп-бизнес, 2005. – 565 с.
 19. К.Уолш. Ключевые показатели менеджмента. Companion Group, 2010. – 400с. Код ISBN: 966-96692-0-0.
 20. Оценка стоимости предприятия (бизнеса). А.Г.Грязнова, М.А.Федотова, М.А.Эскиндаров, Т.В.Тазикина, Е.И.Иванова, О.Н.Щербакова. М.: Интерреклама, 2003. – 544 с.

А.Ковалев, А.Шелест

О международной практике использования методик анализа финансового состояния предприятия с целью определения угрозы предотвращения его банкротства

Статья посвящена сравнительной оценке прикладных методик прогнозирования банкротства предприятий. Обосновывается целесообразность проведения комплексной оценки вероятности банкротства на основе расчетов, предусматривающих обобщения показателей финансового состояния, ликвидности, финансовой устойчивости, деловой активности, рентабельности, интегральной рейтинговой оценки уровня хозяйствования на основе международных стандартов финансового учета.

A. Kovalev, A. Shelest

On the international practice of techniques for analyzing the financial condition of enterprises in order to identify threats to prevent its bankruptcy

The article is devoted to a comparative evaluation of methods applied predict bankruptcy. The expediency of a comprehensive assessment of the probability of bankruptcy based on calculations involving generalization performance of the financial condition, liquidity, financial stability, business activity and profitability, the integrated-rated level of management based on international standards of financial accounting.

Одержано 14.02.12